

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ПЕТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 5

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 180

ОПШТИИ ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма:

Настава српског језика подразумјева развијање могућности ученика да самостално користи матерњи језик (писмено и усмено), оспособљавање да доживи прочитано, формирање и развијање књижевног сензибилитета код ученика као и развијање способности вредновања књижевних дијела.

Посебни циљеви програма:

- побољшање изражајног читања и казивања;
- проширивање знања о простој реченици и њеним дијеловима;
- усвајање основних појмова о промјенљивим ријечима;
- стварање навика концизног и јасног усменог и писменог изражавања;
- савладавање основне методологије израде писменог састава;
- поступно и самостално тумачење књижевног текста (ток, радња, ликови, порука);
- усвајање књижевних појмова према захтјевима програма.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Језик	50
2. Књижевност	60
3. Читање	10
4. Лектира	12
5. Култура изражавања	43
6. Радио драма	5

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Језик (50)		
Ученик треба да: <ul style="list-style-type: none">• усвоји и препозна именски и предикатски скуп;• уочи главне реченичке дијелове;• препозна ред реченичних чланова у реченици;• савлада основне појмове о промјенљивим и непромјенљивим ријечима;	Граматика (32) <ul style="list-style-type: none">• Проста реченица: субјекат и предикат, именски и глаголски, субјекатски и предикатски скуп;• Заједничке и властите именице, уочавање рода и броја;• Збирне и градивне	Музичка култура (дјечије стваралаштво)

<ul style="list-style-type: none"> • уочи значење рода и броја придјева и подјелу придјева; • правилно пише придјеве изведене од властитих и заједничких именица; • дефинише појам промјенљивости и непромјенљивости ријечи; • разликује управни говор; • препоза лични глагол у функцији предиката. 	<p>именице;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Придјеви: ријечикоје означавају особине бића и својства предмета; • Придјеви: описни, градивни и присвојни; • Глаголи уозначавању садашњости,прошлости и будућности(уочавање у тексту); • Садашње, прошло и будуће вријеме; • Управни и неуправни говор. 	
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочи кратке и дуге слоге, наглашене и ненаглашене • слоге и паузу. 	<p>Ортоепија</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наглашени и ненаглашени слогови; • Реченички акценати пауза у управном говору. 	<p>Музичка култура (музичке игре)</p>
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилно употреби сугласник ј(који,.моји); • разликујеписање ријечи снаставцима: -ски,-шки, -чки, -ов,-ез, -ин; • правилно пише имена улица, тргова, установаи празника; • примијени стечено знање из праксе говора и писања. 	<p>Правопис</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писање глагола у прошлом и будућем времену; • Писање и изговоргласа ј ; • Писање скраћеница; • Писање присвојних придјева на: -ски,-шки, -чки, -ов, -ев,-ин. ; • Писање управног говора; • Писање имена улица и тргова,установа и празника; • Писање ријечце не уз глаголе, именице ипридјеве; • Провјеравање правописа (по једнавјежба свака три мјесеца и исправак). 	<p>Познавање друштва (друштвено географске карактеристике)</p>
<p>Тема 2: Књижевност (60)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочава ток догађаја, мјесто,вријеме, збивање радње; • анализира најзначајније тренутке и уже цјелине у тексту; 	<ul style="list-style-type: none"> • Јеленче – народна лирска пјесма; • Војислав Илић :Први снег; • Душко Радовић:Плави зец; 	<p>Познавање друштва (друштвено- географске карактеристике, прошлост) Познавање природе (екологија, здрављевјек као дио природе, животне заједнице) Музичка култура (слушање)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • анализира главне, споредне ликове и њихове особине; • објасни амбијент у којем седешава радња, говор лица, пишчево причање, приповиједање у првом и трећем лицу; • дефинише предмет (тему) причања; • разликује у бајци реалне и фантастичне елементе; • разликује у лирској пјесми: слику, ритам, интонацију, јачину, темпо, паузу и мотиве; • познаје и употребљава појмове: проза, приповједач, пишчево приповиједање, хронолошки ред, основне одлике бајке и басне; • одреди драмске елементе у књижевној тексту. 	<ul style="list-style-type: none"> • Браћа Грим: Трнова ружица; • Биберче, - народна приповијетка; • Крепао котао, народна приповијетка; • Владо Дијак: Цигански славуј; • Стари Вујадин, народна епска пјесма; • Михајло Ражњатовић: У сунчаним брдима; • Бранко Ћопић: Башта сљезове боје; • Алекса Шантић: Неретва; • Сергеј Јесењин: Бобиљ и друшкан; • Езоп: Дрвосјеча ихраст; • Десанка Максимовић: Вожња; • Бранко Црнчевић: Босоноги и небо; • Ђуро Дамјановић: Зимско дрво; • Скендер Куленовић: Шаренка; • Густав Крклец: Телефонске басне; • Ивана Б. Мажуранић: Приче из давнине. 	<p>музике, пјевање, музичке игре, дјечије стваралаштво) Ликовна култура (вајање)</p>
<p>Тема 3: Читање (10)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изражајно чита у складу смисаоно- емотивним садржјем текста (по могућности); • чита са истраживањем; • чита текстове из штампе и дјечијих листова; • слуша радио драме; • уважава: дикцију читања, темпо, ритам, паузирање, бојугласа. (по могућности). 	<ul style="list-style-type: none"> • Читање наглас; • Правилно читање изговорених цјелина Правилно читање са освртом на интерпункцију у тексту; • Читање дијалога; • Читање по улогама; • Интонација реченице у дијалогу; • Читање текста са обилеженим наглашеним ријечима; • Читање у себи са одређеним задатком. 	
<p>Тема 4: Лектира (12)</p>		
<p>Ученик треба да:</p>		<p>Музичка култура (дјечије)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • воли књигу; • да чита и прави кратке забиљешке; • интерпретира напамет поетскеи прозне цјелине и одломке; • стиче способност сценске импровизације. 	<ul style="list-style-type: none"> • Рајко П. Ного:Родила ме теткакоза; • Драган Кулунџија:Избор из поезије; • Народне приповјетке - избор; • Рене Гијо: Бела грива; • Гроздана Олујић: Избор бајки; • Душко Радовић: Избор поезије и прозе за дјецу. 	<p>стваралаштво) Ликовна култура (вајање)</p>
<p>Тема 5: Радио драма (5)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочава ток радње, главне и споредне ликове, врсте драме. 	<ul style="list-style-type: none"> • Слушање радио драме (садржај и ток радње, главни и споредни ликови); • Врсте радио драма. 	<p>Музичка култура (музичке игре, дјечије стваралаштво)</p>
<p>Тема 6: Култура изражавања (43) (усмено и писмено)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • развија језичко мишљење; • савлада методологију и технику израде писменог задатка; • изражава својемисли; • конфликте рјешава ријечима, заступа своје мишљење и користи се аргументима; • анализира тему и одреди тежиште; • посматра, уочава, бира и распоређује; • самостално прикупља одређену грађу; • правилно се изражава; • маштовито размишља. 	<ul style="list-style-type: none"> • Препричавње на основу питања; • Препричавање са промјеном граматичког лица; • Препричавање по аналогји; • Причање о датом наслову; • Причање о замишљеном догађају; • Причање на основу датих ријечи; • Причање на основу сажете фабуле; • Причање-проширивање приче; • Слободно причање; • Описивање предмета; • Описивање ликова; • Описивањеунутрашњег ивањског простора; • Објашњавање поступака у рјешавњу задатака; • Поступци у обављању одређене радње; • Извјештавање везано за живот у школи или породици; • Писање писма:обраћање другу; • Писање писма: 	<p>Познавање друштва (друштвено- географске карактеристике, прошлост, комуникација и друштво) Познавање природе (екологија, здрављевјек као дио природе, животне заједнице) Музичка култура (слушање музике, пјевање, музичке игре, дјечије стваралаштво)</p>

	обраћање управи школе и медијима; <ul style="list-style-type: none">• Просљеђивање извјештаја и саопштења;• Вјежбе усавршавања рукописа и технике писања по потреби.	
--	---	--

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

- све садржаје прилагодити тактилној и аудитивној перцепцији;
- што више инсистирати на вјежбама које побољшавају квалитет читања;
- уколико ученик, због слабијег читања, не може успјешно пратити наставу књижевности или прочитати лектуру, то је најбоље надокнадити звучним књигама; ученик ће тада задовољити задане стандарде знања;
- употребом наставних листова и разног дидактичког материјала могуће је ангажовати ученика да самостално ради и рјешава проблеме.